

โครงการ ตันหนามขี้แฮต ชื่อกลุ่ม หนามแดง

1. นายธีรภัทร์	ตามศักดิ์
2. นางสาวปริยรัตน์	ตาเป้ง
3. นางสาวศิตราภัทร์	ป๋องสม
4. นางสาวตรีทิพย์	ทุมตาลเดี่ยว
5. นางสาวปาริชาติ	มหาวรรณ
6. นางสาววรัญญา	โกวฤทธิ์
7. นางสาววรวรรณนา	นิสลา
8. นางสาวอรินทิพย์	จิตตา

พี่เลี้ยง ว่าที่ร้อยตรีวรัญญา เรือนคำ

โรงเรียนทุ่งกว้าววิทยาคม

ตำบลทุ่งกว้าว อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน

หนามขี้แฮต มะม่วงหาวมะนาวโห่ หนามแดง มะม่วงหาวมะนาวโห่ ชื่อสามัญ Bengal-Currants, Carandas-plum, Karanda มะม่วงหาวมะนาวโห่ ชื่อวิทยาศาสตร์ Carissa carandas L. จัดอยู่ในวงศ์ตีนเป็ด (APOCYNACEAE) และอยู่ในวงศ์ย่อยระย้อย (RAUVOLFIACEAE) สมุนไพรมะม่วงหาวมะนาวโห่ เป็นชื่อที่เพี้ยนมาจากชื่อ “มะม่วงไม่รู้หาวมะนาวไม่รู้โห่” พันธุ์ไม้ชนิดนี้มีชื่อท้องถิ่นอื่น ๆ ว่า หนามขี้แฮต (เชียงใหม่), หนามแดง (กรุงเทพฯ), มะนาวไม่รู้โห่ (ภาคกลาง), มะนาวโห่ (ภาคใต้) เป็นต้น มะม่วงหาวมะนาวโห่จัดเป็นผลไม้สมุนไพรชนิดหนึ่ง ลักษณะของผลจะมีสีแดงเรื่อวเล็กคล้ายกับมะเขือเทศราชินี สำหรับรสชาติของผลสุกจะออกหวานนุ่มลิ้น แต่ถ้ายังไม่สุกจะมีรสเปรี้ยวจัดเข็ดฟัน มีธาตุเหล็กและวิตามินซีสูง เมื่อกัดไปแล้วจะมียางเหนียว ๆ ฝาดคอ มะม่วงหาวมะนาวโห่ เป็นผลไม้ในวรรณคดีเรื่องพระรถเมรี (นางสีดาสอง) มะนาวไม่รู้โห่ หรือหนามแดง เป็นผลไม้ที่หลาย ๆ คนมองข้าม เนื่องจากเป็นพันธุ์ไม้มีหนาม หลายคนไม่รู้สรรพคุณก็ฟันทิ้งกันไปส่วนใหญ่ จึงทำให้ปัจจุบันค่อนข้างหามารับประทานได้ยาก นอกจากคนที่รู้เท่านั้นที่นำมาปลูกไว้ สำหรับคนโบราณแล้วผลไม้ชนิดนี้ถือว่ามีคุณประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะเป็นมีฤทธิ์เป็นยาสมุนไพรซึ่งมีสรรพคุณที่หลากหลายในการช่วยซ่อมแซมร่างกายและช่วยรักษาโรคได้แทบทุกชนิด สำหรับวิธีกินก็นำมาล้างให้สะอาดแล้วรับประทานกันสด ๆ ได้เลย นอกจากผลแล้ว ส่วนอื่น ๆ ก็ยังมีประโยชน์อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นราก ใบ ยอดอ่อน เมล็ด เนื้อไม้ และแก่น ก็ล้วนแต่มีสรรพคุณทางยาทั้งสิ้น ไม่เว้นแม้กระทั่งยางก็ช่วยในการสมานแผลได้ เรียกได้ว่าแทบจะทุกส่วนจริง ๆ หนามแดงว่าเป็นสมุนไพรที่ช่วยซ่อมแซมร่างกายได้ ประโยชน์ของมะม่วงหาวมะนาวโห่ น้ำของผลสามารถนำมาใช้ปรุงอาหารแทนมะนาวได้ ใช้ทำเป็นผลไม้หมักดอง นำมาประกอบอาหารได้หลายเมนู เช่น ผัดไทยเต้าหู้มะนาวโห่ น้ำพริกเผมะนาวโห่ ฟรุ๊ตตี้ลิ้มหา

มหิงสาสายสืบ

มะม่วงหาวมะนาวโห่

ชื่อท้องถิ่น หนามขี้แฮด หนามแดง มะนาวไม่รู้โห่ มะนาวโห่

ชื่อสามัญ Bengal-currants, Carandas-plum, Karanda

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Carissa carandas* L.

ชื่อวงศ์ APOCYNACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลักษณะทั่วไป ไม้พุ่มรอเลื้อยหรือไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูงได้ถึง 5 เมตร ทุกส่วนมีน้ำยางขาว ตามกิ่งก้านมีหนาม **ลักษณะใบ** ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปไข่กลับ กว้าง 1.5-4 เซนติเมตร ยาว 3-7 เซนติเมตร ปลายมนหรือเว้าเข้าเล็กน้อย โคนกลม ผิวใบสีเขียวเข้มเป็นมัน **ลักษณะดอก** ออกดอกเป็นช่อ ตามปลายกิ่ง ช่อดอกยาว 3.5-5.5 เซนติเมตร ดอกสีขาว กลีบเลี้ยง 5 กลีบ มีขน กลีบดอกโคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นหลอดยาวสีชมพูแกมแดง ปลายแยก 5 แฉก ดอกมีกลิ่นหอมอ่อน ๆ ออกดอกเกือบตลอดทั้งปี **ลักษณะผล** ผลเดี่ยว ออกรวมกันเป็นช่อ รูปกลมรี มนรี หรือรูปไข่ ผลอ่อนมีสีขาวอมชมพู ผลดิบมีน้ำยางมาก ผลจะค่อย ๆ เข้มขึ้นเป็นสีแดง กระทั่งสุกจึงกลายเป็นสีดำ **เขตการกระจายพันธุ์** พบในประเทศอินเดีย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ศรีลังกา พม่า จีน และไทย **การใช้ประโยชน์** ผลสุกสามารถรับประทานได้ มีสารต่อต้านอนุมูลอิสระ และนำมาใช้ประโยชน์ได้เกือบทุกส่วนของต้น ดังนั้นต้นหนามขี้แฮด จึงเป็นต้นไม้ที่ควรค่าต่อการดูแลรักษาของโรงเรียนทุ่งกว่าวิทยาคมเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนทุ่งกว่าวิทยาคมสืบไป

หนามขี้แฮด หรือมะนาวหาวมะนาวโห่หรือหนามแดง ที่มีในอาคารสหกรณ์ร้านค้าของโรงเรียนทุ่งกว่าวิทยาคม ตำบลทุ่งกว่า อำเภอมืองปาน จังหวัดลำปาง ที่มีสองต้นเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน เป็นพื้นที่ที่กลุ่มจะเข้าไปดำเนินตามโครงการหิงสาสายสืบได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัยในการดำเนินการ มีความโดดเด่นของพืชเฉพาะถิ่น ที่ควรค่าต่อการดูแลรักษาต่อไป ดังนั้นกลุ่มหนามแดงจึงมีความสนใจในการเรียนรู้ต้นหนามขี้แฮดหรือมะนาวหาวมะนาวโห่หรือหนามแดง ในพื้นที่ตามโครงการต้นหนามขี้แฮดขึ้น

โครงการ
หิงสาสายสืบ